

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

29. září 2016 *

„Řízení o předběžné otázce — Regionální právní úprava, která stanoví bezplatnou distribuci elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů v sítích nacházejících se v dotčeném regionu — Rozlišení v závislosti na původu zelené elektřiny — Články 28 a 30 ES — Volný pohyb zboží — Směrnice 2001/77/ES — Články 3 a 4 — Regionální mechanismy podpory produkce elektřiny z obnovitelných zdrojů — Směrnice 2003/54/ES — Články 3 a 20 — Směrnice 96/92/ES — Články 3 a 16 — Vnitřní trh s elektřinou — Přístup k distribuční síti za nediskriminačních tarifních podmínek — Závazek veřejné služby — Nedostatek proporcionality“

Ve věci C-492/14,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel (soud prvního stupně v Bruselu, Belgie), rozhodnutím ze dne 2. září 2014, došlým Soudnímu dvoru dne 5. listopadu 2014, v řízení

Essent Belgium NV

proti

Vlaams Gewest,

Inter-Energa,

IVEG,

Infrax West,

Provinciale Brabantse Energiemaatschappij CVBA (PBE),

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG),

za přítomnosti

Intercommunale Maatschappij voor Energievoorziening Antwerpen (IMEA),

Intercommunale Maatschappij voor Energievoorziening in West- en Oost-Vlaanderen (IMEWO),

Intercommunale Vereniging voor Energielevering in Midden-Vlaanderen (Intergem),

Intercommunale Vereniging voor de Energiedistributie in de Kempen en het Antwerpse (IVEKA),

Iverlek,

* Jednací jazyk: nizozemština.

Gaselwest CVBA,

Sibelgas CVBA,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení M. Ilešič, předseda senátu, C. Toader, A. Rosas, A. Prechal (zpravodaj) a E. Jarašiūnas, soudci,

generální advokát: Y. Bot,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 19. listopadu 2015,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za společnost Essent Belgium NV D. Haverbekem a W. Vandorpem, advocaten,
- za Vlaams Gewest a VREG S. Vernaillem, advocaat,
- za Řeckou republiku S. Lekkou a V. Pelekou, jako zmocněnkyněmi,
- za Evropskou komisi E. Manhaevem a G. Wilmsem, jakož i O. Beynet, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 14. dubna 2016,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu článků 12, 28 a 30 ES, jakož i čl. 3 odst. 1 a 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/54/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 96/92/ES (Úř. věst. L 176, s. 37; Zvl. vyd. 12/02, s. 211).
- 2 Uvedené žádosti byly podány v rámci sporů mezi společnostmi Essent Belgium NV a Vlaams Gewest (region Vlámsko, Belgie) a dalšími ve věci smluvní odpovědnosti posledně uvedeného z důvodu přijetí po sobě jdoucích regionálních právních ustanovení omezujících možnost bezplatné distribuce v distribučních sítích nacházejících se v uvedeném regionu, zaprvé pouze na elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů (dále jen „zelená elektřina“) dodávané přímo do uvedených distribučních sítí ze zařízení, která jsou na ní připojena, a zadruhé pouze na zelenou elektřinu dodávanou přímo výrobními zařízeními do distribučních sítí nacházejících se v celém členském státě, jehož je uvedený region součástí.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2001/77/ES

- 3 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/77/ES ze dne 27. září 2001 o podpoře elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie na vnitřním trhu s elektřinou (Úř. věst. 2001, L 283, s. 33; Zvl. vyd. 12/02, s. 121) byla od 1. ledna 2012 zrušena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77 a 2003/30/ES (Úř. věst. 2009, L 140, s. 16). Vzhledem k datu rozhodnému z hlediska skutkového stavu v původním řízení je však třeba použít ustanovení směrnice 2001/77.
- 4 Podle bodů 1 až 3 a 14 odůvodnění směrnice 2001/77:
 - „(1) V současné době je potenciál využívání obnovitelných zdrojů energie ve Společenství nedostatečný. Společenství uznává potřebu podporovat obnovitelné zdroje energie jako prioritní opatření, jelikož jejich využívání přispívá k ochraně životního prostředí a k udržitelnému rozvoji. Kromě toho umožňuje vytvořit lokální zaměstnanost, může mít pozitivní dopad na sociální soudržnost, přispět k bezpečnosti zásobování a umožňuje splnit rychleji cíle z Kjóta. Proto je nutné zajistit, aby tento potenciál byl lépe využíván v rámci vnitřního trhu s elektřinou.
 - (2) Podpora elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie je významnou prioritou Společenství, jak se uvádí v bílé knize o obnovitelných zdrojích energie [...], z důvodů bezpečnosti a diverzifikace zásobování elektřinou, ochrany životního prostředí a sociální a hospodářské soudržnosti. [...]
 - (3) Rostoucí využívání elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie představuje důležitou část souboru opatření potřebných ke splnění Kjótského protokolu k Rámcové úmluvě Organizace spojených národů o změně klimatu a souboru politik potřebných ke splnění jiných závazků [...]
 - (14) Členské státy provozují na vnitrostátní úrovni různé systémy podpory obnovitelných zdrojů energie, včetně zelených osvědčení, investiční pomoci, osvobození od daně nebo snížení daně, vrácení daně a programů přímé cenové podpory. Důležitým prostředkem k dosažení účelu této směrnice je zaručit řádné fungování těchto systémů, dokud nezačne fungovat rámec Společenství, aby byla zachována důvěra investorů.“
- 5 Článek 1 směrnice 2001/77 zněl takto:

„Účelem této směrnice je podporovat zvýšení příspěvku obnovitelných zdrojů energie k výrobě elektřiny na vnitřním trhu s elektřinou a vytvořit základnu pro odpovídající budoucí rámec Společenství.“
- 6 Ustanovení čl. 3 odst. 1 a 2 uvedené směrnice stanovilo:

„1. Členské státy přijmou vhodná opatření na podporu větší spotřeby elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie v souladu se státními směrnými cíli uvedenými v odstavci 2. Tyto kroky musí být úměrné cíli, kterého má být dosaženo.

2. Nejpozději do 27. října 2002 a poté každých pět let členské státy přijmou a zveřejní zprávu, ve které budou stanoveny státní směrné cíle týkající se budoucí spotřeby elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie vyjádřené jako procentní sazba spotřeby elektřiny na dalších deset let. [...] Při stanovení těchto cílů do roku 2010 členské státy

— zohlední referenční hodnoty uvedené v příloze,

— zajistí, aby byly cíle slučitelné se všemi státními závazky přijatými v rámci závazků týkajících se ochrany klimatu, které Společenství přijalo podle Kjótského protokolu k Rámcové úmluvě Organizace spojených národů o změně klimatu.“

7 Článek 4 téže směrnice, nadepsaný „Programy podpory“, v odstavci 1 stanovil:

„Aniž jsou dotčeny články 87 a 88 Smlouvy [ES], vyhodnotí Komise uplatňování systémů užívaných v členských státech, podle nichž výrobce elektřiny dostává přímou nebo nepřímou podporu na základě nařízení vydaných orgány veřejné moci, a jež by mohly mít za následek omezení obchodu, přičemž se má za to, že tyto systémy přispívají k cílům stanoveným v člancích 6 a 174 Smlouvy.“

8 Článek 7 směrnice 2001/77, nadepsaný „Otázky související s distribuční soustavou“, stanovil:

„1. Aniž je dotčeno zachování spolehlivosti a bezpečnosti distribuční soustavy, přijmou členské státy potřebná opatření k zajištění toho, aby provozovatelé přenosových a distribučních soustav zaručili na svém území přenos a distribuci elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie. Mohou rovněž stanovit přednostní přístup elektřině vyrobené z obnovitelných zdrojů do distribuční soustavy. Pokud jde o distribuci elektřiny, dají provozovatelé přenosových soustav přednost výrobním zařízením využívajícím obnovitelné zdroje energie, pokud to provozování vnitrostátního elektrického systému umožňuje.

2. Členské státy zavedou právní rámec nebo požádají provozovatele přenosových a distribučních soustav o vypracování a zveřejnění jejich jednotných pravidel pro hrazení nákladů na technické úpravy, jako je připojení na distribuční soustavu a posílení distribuční soustavy, které jsou nutné pro začlenění nových výrobců dodávajících do propojené distribuční soustavy elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů.

[...]

3. Členské státy mohou případně vyžadovat od provozovatelů přenosových a distribučních soustav, aby hradili zčásti nebo zcela náklady uvedené v odstavci 2.

[...]

6. Členské státy zajistí, aby započtení poplatků za přenos a distribuci nediskriminovalo elektřinu z obnovitelných zdrojů energie, včetně zejména elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, vyrobené v okrajových oblastech, například ostrovních regionech a regionech s nízkou hustotou obyvatelstva.

Členské státy případně zavedou právní rámec nebo požádají provozovatele přenosových a distribučních soustav o zajištění toho, aby poplatky za přenos a distribuci elektřiny ze zařízení, která využívají obnovitelné zdroje, odrážely realizovatelné nákladové výhody vyplývající z připojení zařízení na soustavu. Tyto nákladové výhody mohou vzniknout z přímého užití nízkonapěťové distribuční soustavy.

[...]“

Směrnice 96/92/ES

- 9 Body 3, 15 a 19 odůvodnění směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/92/ES ze dne 19. prosince 1996 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou (Úř. věst. 1997, L 27, s. 20; Zvl. vyd. 12/02, s. 3) stanoví:

„(3) vzhledem k tomu, že by touto směrnicí nemělo být dotčeno plné uplatňování Smlouvy, zejména jejích ustanovení o vnitřním trhu a hospodářské soutěži;

[...]

(15) vzhledem k tomu, že Smlouva stanoví zvláštní pravidla týkající se omezení volného pohybu zboží nebo hospodářské soutěže;

[...]

(19) vzhledem k tomu, že členské státy tedy musí při ukládání povinností služeb veřejného zájmu podnikům v odvětví elektřiny dodržovat odpovídající ustanovení Smlouvy podle výkladu Soudního dvora“.

- 10 Podle článku 1 uvedené směrnice:

„Tato směrnice stanoví společná pravidla pro výrobu, přenos a distribuci elektřiny. Dále upravuje organizaci a fungování odvětví elektřiny, přístup na trh, kritéria a postupy pro výběrová řízení a udělování povolení pro provozování soustav.“

- 11 Článek 2 téže směrnice uváděl:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[...]

6) „distribucí“ přenos elektřiny distribuční soustavou středního a nízkého napětí s cílem její dodávky zákazníkům;

[...]

15) „uživatel soustavy“ fyzická nebo právnická osoba napájející přenosovou nebo distribuční soustavu nebo zásobovaná z některé z nich;

[...]“

- 12 Článek 3 směrnice 96/92 stanovil:

„1. Členské státy zajistí na základě svého institucionálního uspořádání, při zohlednění zásady subsidiarity a aniž je dotčen odstavec 2, aby byly energetické podniky provozovány v souladu se zásadami této směrnice a s cílem dosažení konkurenčního trhu s elektřinou, a zdrží se diskriminace těchto podniků, pokud jde o jejich práva a povinnosti. [...]

2. S plným ohledem na odpovídající ustanovení Smlouvy, zejména na článek 90, mohou členské státy uložit z důvodů obecného hospodářského zájmu podnikům působícím v odvětví elektrické energie povinnosti služeb veřejného zájmu, které se mohou týkat bezpečnosti, včetně bezpečnosti zásobování, pravidelnosti, jakosti a cen dodávek a ochrany životního prostředí. Takové povinnosti musí být jasně vymezeny, být průhledné, nediskriminační a kontrolovatelné; [...]

3. Členské státy se mohou rozhodnout neuplatňovat články 5, 6, 17, 18 a 21, pokud by jejich použití právně nebo fakticky bránilo plnění povinností uložených energetickým podnikům z důvodů obecného hospodářského zájmu a pokud by byl rozvoj obchodu ovlivněn do té míry, že by to bylo v rozporu se zájmy Společenství. Zájmy Společenství mimo jiné zahrnují hospodářskou soutěž s ohledem na potenciální zákazníci v souladu s touto směrnicí a článkem 90 Smlouvy.“

13 Článek 11 odst. 2 a 3 směrnice 96/92 stanovil:

„2. [Provozovatel distribuční soustavy v] žádném případě nesmí diskriminovat uživatele soustavy nebo kategorie uživatelů soustavy, zejména ve prospěch svých dceřiných společností nebo akcionářů.

3. Členský stát může uložit provozovateli distribuční soustavy, aby při spouštění výrobních zařízení dával přednost zařízením využívajícím obnovitelné zdroje energie nebo odpad nebo zařízením vyrábějícím současně s elektřinou i teplo.“

14 Článek 16 uvedené směrnice stanovil:

„Pro organizaci přístupu do sítě mohou členské státy zvolit jeden nebo druhý postup uvedený v člancích článku 17 a článku 18, popřípadě oba. Oba postupy se řídí objektivními, průhlednými a nediskriminačními kritérii.“

Směrnice 2003/54

15 Směrnice 2003/54 byla s účinností ke dni 3. března 2011 zrušena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou (Úř. věst. 2009, L 211, s. 55).

16 Body 2, 4, 6, 7, 13, 15 a 17 odůvodnění směrnice 2003/54 stanovily:

„(2) Zkušenosti získané při provádění [směrnice 96/92] svědčí o přínosu, který může přinést vnitřní trh s elektřinou v podobě zvyšování efektivity, snižování cen, vyšší úrovně poskytovaných služeb a růstu konkurenceschopnosti. Přetrvávají však významné nedostatky a prostor pro zlepšení fungování trhu, a zejména jsou nutná opatření k zajištění stejných podmínek pro všechny při výrobě elektřiny a k zabránění zneužívání dominantního postavení a bezohledného chování, spolu se zabezpečením nediskriminačních přenosových a distribučních sazeb, prostřednictvím přístupu k soustavě na základě sazeb zveřejňovaných před jejich vstupem v platnost [...]

[...]

(4) Svobody, které evropským občanům zaručuje Smlouva (volný pohyb zboží, volný pohyb služeb a právo usazování), jsou možné jedině na zcela otevřeném trhu, který umožňuje spotřebitelům vybírat si své dodavatele a všem dodavatelům svobodně zásobovat své zákazníky.

[...]

(6) Aby fungovala hospodářská soutěž, musí být přístup k soustavě nediskriminační, průhledný a za spravedlivé ceny.

(7) Pro dotvoření vnitřního trhu s elektřinou má prvořadý význam nediskriminační přístup k soustavě provozovatele přenosové nebo distribuční soustavy. [...]

[...]

- (13) Je třeba přijmout další opatření pro zajištění průhledných a nediskriminačních sazeb pro přístup k sítím. Tyto sazby by měly být použitelné na veškeré uživatele sítí na základě nediskriminace.

[...]

- (15) Významným faktorem pro zaručení nediskriminačního přístupu k soustavě je existence účinné regulace vykonávané jedním nebo více vnitrostátními regulačními orgány. [...] Je důležité, aby regulační orgány ve všech členských státech sdílely stejný minimální soubor pravomocí. Tyto orgány by měly mít pravomoc stanovovat nebo schvalovat přenosové nebo distribuční sazby, nebo přinejmenším metody pro jejich výpočet. Aby se předešlo nejistotě a nákladným a časově náročným sporům, měly by se tyto sazby zveřejnit před jejich vstupem v platnost.

[...]

- (17) Aby se zajistil účinný přístup na trh pro všechny hospodářské subjekty, včetně nových účastníků, jsou nezbytné nediskriminační vyrovnávací mechanismy odrážející na náklady. [...]“

- 17 Článek 1 směrnice 2003/54, nadepsaný „Oblast působnosti“, stanovil:

„Tato směrnice stanoví společná pravidla pro výrobu, přenos a distribuci elektřiny. Stanoví pravidla týkající se organizace a fungování elektroenergetiky, přístupu na trh, kritérií a postupů pro výběrová řízení a udělování povolení, jakož i pravidla pro provozování sítí.“

- 18 Článek 2 uvedené směrnice uváděl:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[...]

- „5) ‚distribucí‘ přenos elektřiny distribuční soustavou vysokého, středního a nízkého napětí s cílem jejich dodávek zákazníkům, avšak s vyloučením dodávek samotných;

[...]

- 18) ‚uživatelem soustavy‘ fyzická nebo právnická osoba napájející přenosovou nebo distribuční soustavu nebo zásobovaná z některé z nich;

[...]“

- 19 Článek 3 téže směrnice, nadepsaný „Povinnosti veřejné služby a ochrana spotřebitele“, stanovil:

„1. Členské státy zabezpečí na základě svého institucionálního uspořádání, při zohlednění zásady subsidiarity a aniž je dotčen odstavec 2, aby byly elektroenergetické podniky provozovány v souladu se zásadami této směrnice a s cílem dosažení konkurenčního a bezpečného trhu s elektřinou udržitelného z hlediska životního prostředí a aby nebyly diskriminovány z hlediska svých práv nebo povinností.

2. S plným ohledem na související ustanovení Smlouvy, zejména na její článek 86, mohou členské státy uložit z důvodů obecného hospodářského zájmu podnikům působícím v elektroenergetice povinnosti veřejné služby, které se mohou týkat bezpečnosti, včetně zabezpečení dodávek, pravidelnosti, kvality a cen dodávek, jakož i ochrany životního prostředí, včetně energetické účinnosti a ochrany klimatu. Tyto povinnosti musí být jasně vymezeny, být průhledné, nediskriminační, kontrolovatelné a zaručovat rovnost přístupu pro elektroenergetické podniky Evropské unie k zákazníkům v jednotlivých členských státech. [...]

[...]

4. Případné finanční náhrady, jiné formy náhrady a výhradní práva, jež členské státy udělují za plnění povinností stanovených v odstavcích 2 a 3, jsou poskytovány nediskriminačním a průhledným způsobem.

[...]

8. Členské státy se mohou rozhodnout neuplatňovat články 6, 7, 20 a 22, pokud by jejich použití právně nebo fakticky bránilo plnění povinností uložených elektroenergetickým podnikům z důvodů obecného hospodářského zájmu a pokud tím rozvoj obchodu nebude ovlivněn do té míry, že by to bylo v rozporu se zájmy Společenství. Zájmy Společenství mimo jiné zahrnují hospodářskou soutěž s ohledem na oprávněné zákazníky v souladu s touto směrnicí a s článkem 86 Smlouvy.

[...]“

20 Článek 14 směrnice 2003/54 stanovil:

„[...]“

2. [Provozovatel distribuční soustavy v] žádném případě nesmí diskriminovat uživatele soustavy nebo kategorie uživatelů soustavy, zejména pokud jde o zvýhodňování podniků ve skupině.

[...]

4. Členský stát může uložit provozovateli distribuční soustavy, aby při spouštění výrobních zařízení dával přednost zařízením využívajícím obnovitelné zdroje energie nebo odpad nebo zařízením vyrábějícím současně elektřinu i teplo.

[...]“

21 Podle čl. 20 odst. 1 uvedené směrnice:

„Členské státy zajistí zavedení systému pro přístup třetích osob k přenosové a distribuční soustavě na základě zveřejněných sazeb použitelných na oprávněné zákazníky a používaných objektivně a bez diskriminace mezi uživateli soustavy. Členské státy zajistí, aby tyto sazby nebo metody pro jejich výpočet byly před vstupem v platnost schváleny v souladu s článkem 23 a aby tyto sazby a metody, jsou-li schváleny jen metody, byly před vstupem v platnost zveřejněny.“

22 Článek 23 též směrnice stanovil:

„[...]“

2. Regulační orgány jsou příslušné pro stanovování nebo schvalování alespoň metod používaných pro výpočet nebo stanovení podmínek před tím, než vstoupí v platnost, pro:

a) připojení nebo přístup k vnitrostátním soustavám, včetně sazeb za přenos a distribuci [...]

[...]

4. Regulační orgány mají právo požádat v případě potřeby provozovatele přenosové a distribuční soustavy, aby změnili podmínky, sazby, pravidla, mechanismy a metody uvedené v odstavcích 1 až 3, tak, aby byly přiměřené a používaly se nediskriminačním způsobem.

[...]

Vlámská právní úprava

Nařízení o elektřině

- 23 Podle článku 2 vlaams decreet houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (vlámský dekret o organizaci trhu s elektrickou energií) ze dne 17. července 2000 (*Belgisch Staatsblad*, 22. září 2000, s. 32166, dále jen „dekret o elektřině“):

„Pro účely tohoto dekretu se:

1. „distribucí“ rozumí přeprava elektřiny v distribuční síti pro účely dodávky zákazníkům;
2. „distribuční síť“: soustava elektrického vedení nacházející se ve vymezené zeměpisné oblasti, provozovaná v nominálním napětí rovnajícím se nebo nižším než 70 kV, a transformační stanice, řadič stanice, distribuční stanice a dílčí elektrické stanice a další vybavení pro přenos elektřiny zákazníkům na regionální či místní úrovni;

[...]

- 24 V kapitole III dekretu o elektřině, nadepsané „Přístup k distribuční síti“, stanoví článek 15 následující:

„Provozovatel soustavy vykonává veškeré úkoly nezbytné k distribuci zelené elektřiny bezplatně, s výjimkou připojení k distribuční soustavě.

Vlámská vláda může právní úpravu uvedenou v odstavci 1 omezit.“

- 25 Článek 15 dekretu o elektřině byl zrušen článkem 61 vlaams decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2005 (vlámský dekret obsahující různá doprovodná opatření k rozpočtu na rok 2005), ze dne 24. prosince 2004 (*Belgisch Staatsblad*, 31. prosince 2004, s. 87220).

Vyhlášky upřednostňující výrobu zelené elektřiny

- 26 V původním znění článek 14 besluit van de Vlaamse regering inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen (vyhláška vlámské vlády o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie) ze dne 28. září 2001 (*Belgisch Staatsblad*, 23. října 2001, s. 36778, dále jen „vyhláška ze dne 28. září 2001“) stanovil:

„Každý dodavatel nahlásí každý měsíc příslušným provozovatelům sítě pro každého odběratele a pro každé období platnosti síťového tarifu množství elektřiny pocházející z obnovitelných zdrojů energie uvedených na seznamu v čl. 8 odst. 1, která byla přepravena prostřednictvím jeho distribuční soustavy.

Na základě hlášení uvedeného v předchozím odstavci vykoná provozovatel sítě úkoly uvedené v článku 15 dekretu o elektřině bezplatně.

U elektřiny, která nebyla vyrobena ve Vlámském regionu, předloží pracoviště regulačního orgánu příslušné k vydávání certifikátů [zelené] elektřiny pro dané výrobní místo osvědčení dokládající, že elektřina byla vyrobena z obnovitelného zdroje energie, uvedeného na seznamu podle čl. 8 odst. 1, a je určena pro koncového odběratele ve Vlámku.

[...]

27 V novém znění vyplývajícím z článku 2 besluit van de Vlaamse regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 28 september 2001 (vyhláška vlámské vlády o změně vyhlášky vlámské vlády ze dne 28. září 2001) ze dne 4. dubna 2003 (*Belgisch Staatsblad*, 30. dubna 2003, s. 23334, dále jen „vyhláška ze dne 4. dubna 2003“) a platné ode dne 30. dubna 2003, uvedený článek 14 stanovil:

„1. Podle čl. 15 druhého pododstavce dekretu o elektřině je bezplatná distribuce ve smyslu čl. 15 odst. 1 tohoto dekretu omezena na dodávky elektřiny, která byla vyrobena ve výrobních zařízeních připojených k distribučním soustavám ve Vlámském regionu.

2. Dodavatel elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů uvedených na seznamu podle článku 8 neúčtuje na prozatímní faktuře a na konečném vyúčtování konečného zákazníka odebírajícího tuto elektřinu žádný poplatek za její distribuci podle čl. 15 prvního pododstavce.

[...]“

28 Raad van State (Státní rada, Belgie), k níž společnost Essent Belgium podala žalobu na zrušení článku 2 vyhlášky ze dne 4. dubna 2003, pozastavila platnost uvedeného článku rozhodnutím ze dne 12. ledna 2004.

29 Vyhláška ze dne 28. září 2001 byla zrušena a nahrazena besluit van de Vlaamse regering inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen (vyhláška vlámské vlády o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie) ze dne 5. března 2004 (*Belgisch Staatsblad*, 23. března 2004, s. 16296, dále jen vyhláška ze dne 5. března 2004“).

30 Článek 18 vyhlášky ze dne 5. března 2004 stanovil:

„1. Podle čl. 15 odst. 2 dekretu o elektřině je bezplatná distribuce ve smyslu čl. 15 odst. 1 tohoto dekretu omezena na elektřinu, která je dodávána koncovým odběratelům připojeným k distribuční soustavě ve Vlámském regionu a byla vyrobena z obnovitelného zdroje energie ve smyslu článku 15 ve výrobním zařízení, z něhož je elektřina bezprostředně dodávána do distribuční soustavy v Belgii.

2. Dodavatel elektřiny podle odstavce 1 neúčtuje na konečném vyúčtování konečného zákazníka odebírajícího tuto elektřinu žádný poplatek za její distribuci podle čl. 15 prvního pododstavce dekretu [o elektřině].

[...]“

31 Raad van State (Státní rada, Belgie), k níž společnost Essent Belgium podala žalobu na zrušení článku 18 vyhlášky ze dne 5. března 2004, pozastavila platnost uvedeného článku rozhodnutím ze dne 23. prosince 2004.

32 Po zrušení článku 15 dekretu o elektřině dekretem ze dne 24. prosince 2004 obsahujícím různá doprovodná opatření k rozpočtu na rok 2005, byl článek 18 vyhlášky ze dne 5. března 2004 zrušen, s účinností ode dne 1. ledna 2005, besluit van de Vlaamse regering (vyhláška vlámské vlády) ze dne 25. března 2005 (*Belgisch Staatsblad*, 27. května 2005, s. 24763).

Spor v původním řízení a předběžné otázky

33 Společnost Essent Belgium dodává podnikům a soukromým zákazníkům se sídlem ve Vlámském regionu elektřinu, kterou dováží hlavně z Nizozemska a která je, podle jejího vyjádření, zelenou elektřinou.

- 34 Společnost Essent Belgium, která má za to, že jí byla způsobena škoda tím, že v důsledku změn provedených v právních předpisech vyhláškou ze dne 4. dubna 2003 a poté vyhláškou ze dne 5. března 2004 (dále jen „regionální právní úprava dotčená ve věci v původním řízení“), ztratila výhodu bezplatné distribuce v distribuční soustavě nacházející se ve Vlámském regionu, podala k Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel (soud prvního stupně v Bruselu, Belgie) dvě žaloby, směřující v podstatě k tomu, aby bylo Vlámskému regionu uloženo vyplatit jí částku 15 958 252 eur jako náhradu uvedené škody.
- 35 Společnost Essent Belgium rovněž žádala, aby vydané rozsudky byly prohlášeny za vymahatelné zejména vůči Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (vlámský regulační úřad pro trh s elektřinou a plynem), orgánu příslušnému k rozhodování o tarifech za distribuci elektřiny, jakož i vůči několika provozovatelům distribučních soustav, kteří požadovali po společnosti Essent Belgium zaplacení nákladů na distribuci.
- 36 Na podporu uvedených žalob společnost Essent Belgium tvrdila zejména, že přijetím regionální právní úpravy dotčené ve věci v původním řízení porušil Vlámský region unijní právo, konkrétně články 18 a 34 SFEU, jakož i čl. 3 odst. 1 a čl. 11 odst. 2 směrnice 96/92.
- 37 V této souvislosti se Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel (soud prvního stupně v Bruselu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Má být ustanovení článků 28 a 30 ES vykládáno v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu – v projednávané věci dekret [o elektřině], ve spojení s vyhláškou ze dne 4. dubna 2003 –, která omezuje bezplatnou distribuci zelené elektřiny na dodávky elektřiny, která byla vyrobena ve výrobních zařízeních připojených k distribučním soustavám ve Vlámském regionu a která z bezplatné distribuce vylučuje elektřinu z výrobních zařízení, jež nejsou připojena k distribučním soustavám ve Vlámském regionu?
- 2) Má být ustanovení článků 28 a 30 ES vykládáno v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu – v projednávané věci dekret [o elektřině], ve spojení s vyhláškou ze dne 5. března 2004, tak, jak je uplatňuje VREG –, která omezuje bezplatnou distribuci zelené elektřiny na elektřinu z výrobních zařízení, která svou elektřinu dodávají přímo do distribuční soustavy v Belgii, a která vylučuje z bezplatné distribuce elektřinu z výrobních zařízení, jež svou elektřinu nedodávají přímo do distribuční soustavy v Belgii?
- 3) Je vnitrostátní právní úprava ve smyslu první a druhé otázky slučitelná se zásadou rovného zacházení a zákazem diskriminace, jež jsou zakotveny mimo jiné v článku 12 ES a v čl. 3 odst. 1 a 4 směrnice [2003/54], která se použije v době rozhodné z hlediska skutkových okolností?“

K předběžným otázkám

K přípustnosti

- 38 Třetí otázkou se předkládající soud zejména táže, zda ustanovení čl. 3 odst. 1 a 4 směrnice 2003/54 musí být vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě, jako je regionální právní úprava dotčená ve věci v původním řízení.
- 39 V této souvislosti je třeba připomenout, že v souladu s čl. 94 písm. c) jednacího řádu Soudního dvora musí žádost o rozhodnutí o předběžné otázce obsahovat uvedení důvodů, na základě kterých má předkládající soud pochybnosti o výkladu nebo platnosti určitých ustanovení unijního práva, jakož i vztah, který spatřuje mezi těmito ustanoveními a vnitrostátními právními předpisy použitelnými ve sporu v původním řízení.

- 40 V projednávané věci předkládací rozhodnutí neobsahuje žádné vysvětlení důvodů vedoucích předkládající soud k dotazu na výklad čl. 3 odst. 4 směrnice 2003/54. Mimoto popis vnitrostátního skutkového a právního rámce obsažený v uvedeném rozhodnutí navíc neumožňuje pochopit, jak by uvedené ustanovení unijního práva mohlo jakkoli ovlivnit spor v původním řízení.
- 41 Ačkoli tedy čl. 3 odst. 4 směrnice 2003/54 stanoví, že případné finanční náhrady, jiné formy náhrady a výhradní práva, jež členské státy udělují za plnění povinností veřejné služby, musí být poskytovány nediskriminačním a průhledným způsobem, předkládající soud neuvádí žádné formy náhrad či výhradních práv, jejichž udělení distributorům elektřiny by stanovila právní úprava dotčená ve věci v původním řízení s cílem kompenzovat povinnost bezplatné distribuce zelené elektřiny, která je jim uložena. Z uvedeného rozhodnutí nevyplývá, ani zda se spor v původním řízení týká takových náhrad či výhradních práv.
- 42 Za těchto podmínek musí být třetí otázka, týkající se výkladu čl. 3 odst. 4 směrnice 2003/54, prohlášena za nepřipustnou.

K věci samé

Úvodní úvahy

- 43 Okolnost, že vnitrostátní soud formuloval předběžnou otázku po formální stránce tak, že odkázal na určitá ustanovení unijního práva, nebrání tomu, aby Soudní dvůr tomuto soudu poskytl všechny prvky výkladu, které mohou být pro rozsouzení věci, jež mu byla předložena, užitečné, ať již na ně posledně uvedený ve svých otázkách odkázal či nikoli. V tomto ohledu přísluší Soudnímu dvoru, aby ze všech poznatků předložených vnitrostátním soudem, zejména z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, vybral ty prvky unijního práva, které je s přihlédnutím k předmětu sporu třeba vyložit (viz zejména rozsudek ze dne 27. října 2009, ČEZ, C-115/08, EU:C:2009:660, bod 81 a citovaná judikatura).
- 44 V projednávané věci, plyne z předkládacího rozhodnutí, že společnost Essent Belgium se žalobami v původním řízení v podstatě domáhá náhrady škody, kterou údajně utrpěla na základě skutečnosti, že již nemá výhody z režimu bezplatné distribuce zelené elektřiny, kterou vlámská právní úprava ukládá provozovatelům distribučních sítí ve Vlámsku, a to za jí uskutečněnou distribuci v uvedeném regionu zelené elektřiny dovezené z členského státu jiného než Belgické království. Společnost Essent Belgium tvrdí, že byla zbavena výhod uvedeného režimu jednak v období od 30. dubna 2003, data vstupu v platnost vyhlášky ze dne 4. dubna 2003, do 12. ledna 2004, data, kdy Raad van State (Státní rada) pozastavila platnost uvedené vyhlášky, a jednak v období od 23. března 2004, data vstupu v platnost vyhlášky ze dne 5. března 2004, do 31. prosince 2004, data zrušení článku 15 dekretu o elektřině.
- 45 Jak s ohledem na popsany předmět sporu v původním řízení, jakož i s ohledem na časový rámec uvedeného sporu, je třeba pro účely odpovědi na otázky předkládajícího soudu uvést, že u sekundárního unijního práva je třeba zohlednit nikoli čl. 3 odst. 1 směrnice 2003/54, ale jiná ustanovení uvedené směrnice, jakož i ustanovení směrnice 96/92 a směrnice 2001/77.
- 46 Na prvním místě, pokud jde o směrnice 96/92 a 2003/54 zavádějící společná pravidla pro vnitřní trh s elektřinou, plyne zprv z článků 29 až 31 směrnice 2003/54, že vstoupila v platnost až dne 4. srpna 2003 a měla být provedena nejpozději do 1. července 2004, data, kdy byla zrušena směrnice 96/92, takže posledně uvedená, na kterou zejména odkazuje Vlámský region a VREG v jejich vyjádřeních před Soudním dvorem, a jejíž porušení uplatňovala společnost Essent na podporu žaloby v původním řízení, je *ratione temporis* použitelná ve vztahu k části období dotčeného ve věci v původním řízení.
- 47 Zadruhé a z úhlu *ratione materiae* je třeba s ohledem na předmět sporu v původním řízení připomenutý v bodě 44 tohoto rozsudku uvést, že ačkoli předkládající soud ve třetí otázce odkazuje na čl. 3 odst. 1 směrnice 2003/54, který vylučuje jakoukoli diskriminaci elektroenergetických podniků

z hlediska jejich práv a povinností, uvedená směrnice obsahuje ustanovení, tedy čl. 20 odst. 1, který se podrobněji týká povinnosti členských států dbát na zajištění neexistence diskriminace týkající se přístupu k distribučním sítím a podmínek takového přístupu, zejména podmínek tarifních. V kontextu projednávané věci je tedy třeba zohlednit posledně uvedené ustanovení.

- 48 Ohledně směrnice 96/92 je třeba z obdobných důvodů zohlednit nikoli její čl. 3 odst. 1, jehož obsah v podstatě odpovídá obsahu čl. 3 odst. 1 směrnice 2003/54, ale článek 16, který se rovněž týká nediskriminačních podmínek přístupu k distribučním sítím.
- 49 Mimoto s ohledem na skutečnost, že provozovatelům distribučních sítí nacházejícím se ve Vlámském regionu regionální právní úprava dotčená ve věci v původním řízení ukládá bezplatně distribuovat zelenou elektřinu dodávanou přímo z uvedených sítí, nebo z distribučních sítí v Belgii, je třeba rovněž zohlednit čl. 3 odst. 2 a 8 směrnice 2003/54, které se týkají povinností veřejné služby, které mohou členské státy uložit podnikům v odvětví elektrické energie a týkají se zejména ochrany životního prostředí, včetně ochrany klimatu. Stejně je tomu v případě obdobných ustanovení obsažených v čl. 3 odst. 2 a 3 směrnice 96/92.
- 50 Na druhém místě s ohledem na předmět sporu v původním řízení připomenutý v bodě 44 tohoto rozsudku, je rovněž třeba s ohledem na cíle podpory výroby zelené elektřiny sledované regionální právní úpravou dotčenou ve věci v původním řízení, zohlednit články 3, 4 a 7 směrnice 2001/77, jejichž předmětem je právě podpora navýšení takové výroby na vnitřním trhu s elektřinou.
- 51 S ohledem na výše uvedené je třeba mít za to, že podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba přezkoumat společně, je, zda ustanovení článků 12, 28 a 30 ES, jakož i čl. 3 odst. 2 a 8, čl. 20 odst. 1 směrnice 2003/54, čl. 3 odst. 2 a 3, a článku 16 směrnice 96/92 a článků 3, 4 a 7 směrnice 2001/77, musí být vykládána v tom smyslu, že brání právní úpravě, jako je regionální právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která ukládá režim bezplatné distribuce zelené elektřiny v distribučních sítích nacházejících se v dotčeném regionu a zároveň omezuje výhody uvedeného režimu, v jednom případě pouze na zelenou elektřinu dodávanou přímo výrobními zařízeními do uvedených distribučních sítí, a ve druhém případě pouze na zelenou elektřinu dodávanou přímo takovými zařízeními do distribučních sítí nacházejících se v členském státě, do kterého patří uvedený region, a vylučují tak z uvedených výhod zelenou elektřinu dovezenou z jiných členských států.

Ke směrnici směrnice 2001/77

- 52 Vzhledem k tomu, že regionální právní úprava dotčená ve věci v původním řízení prostřednictvím zavedení režimu bezplatné distribuce zelené elektřiny podporuje výrobu takové elektřiny, je třeba na ni nahlížet především skrze ustanovení směrnice 2001/77.
- 53 Jak totiž plyne z článků 1, 3, 4 a 7 uvedené směrnice, jejím předmětem je právě podporovat zvýšení příspěvku obnovitelných zdrojů energie k výrobě elektřiny na vnitřním trhu s elektřinou a za tím účelem obsahuje ustanovení zabývající se vnitrostátními mechanismy na podporu výroby zelené elektřiny, jakož i podmínkami přístupu takové elektřiny do distribučních sítí.
- 54 V tomto ohledu je třeba zaprvé uvést, že podle bodů 1 až 3 uvedené směrnice je taková podpora obnovitelných zdrojů energie, jež je v Unii prvořadou prioritou, odůvodněna zejména skutečností, že využívání těchto zdrojů energie přispívá k ochraně životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji a může přispět k bezpečnosti a diverzifikaci zásobování elektřinou a splnit rychleji cíle Kjótského protokolu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. září 2013, IBV & Cie, C-195/12, EU:C:2013:598, bod 56).

- 55 Jak plyne z bodu 14 odůvodnění směrnice 2001/77, unijní zákonodárce měl při přijímání uvedeného textu za to, že skutečnost, že zajištění řádného fungování různých systémů podpory obnovitelných zdrojů energie na vnitrostátní úrovni, které provozují členské státy, představuje významný prostředek k dosažení cíle sledovaného uvedenou směrnicí zachovat důvěru investorů, dokud nezačne fungovat rámec Společenství.
- 56 Článek 4 odst. 1 uvedené směrnice zdůrazňuje, že uvedené mechanismy přispívají k dosažení cílů definovaných v článku 6 ES a čl. 174 odst. 1 ES, přičemž posledně uvedené ustanovení obsahuje výčet cílů unijní politiky v oblasti životního prostředí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. září 2013, IBV & Cie, C-195/12, EU:C:2013:598, body 59 a 60).
- 57 Uvedené ustanovení odkazuje na zachování, ochranu a zlepšování kvality životního prostředí, ochranu lidského zdraví, uvážlivé a racionální využívání přírodních zdrojů, jakož i na podporu opatření na mezinárodní úrovni, určených k řešení regionálních a celosvětových problémů životního prostředí (rozsudek ze dne 26. září 2013, IBV & Cie, C-195/12, EU:C:2013:598, bod 60).
- 58 Zadruhé, co se týče formy, kterou mohou mít systémy podpory, je třeba uvést, že bod 14 odůvodnění směrnice 2001/77 se omezuje na výčet jednotlivých forem, které obvykle v tomto směru členské státy používají, a sice zelená osvědčení, investiční podporu, osvobození od daně nebo snížení daně, vrácení daně nebo režimy přímé cenové podpory (rozsudek ze dne 26. listopadu 2014, Green Network, C-66/13, EU:C:2014:2399, bod 52 a citovaná judikatura).
- 59 Článek 4 odst. 1 uvedené směrnice se omezuje na uvedení, že cílem vnitrostátních mechanismů podpory, jejichž přijetí podporuje unijní zákonodárce, je, aby výrobci zelené elektřiny dostávali přímou nebo nepřímou podporu.
- 60 Z toho zejména vyplývá, že směrnice 2001/77 přiznává členským státům široký prostor pro uvážení při přijímání a provádění režimů podpory výrobců zelené elektřiny (rozsudek ze dne 26. listopadu 2014, Green Network, C-66/13, EU:C:2014:2399, bod 54 a citovaná judikatura).
- 61 V projednávané věci nepředstavuje bezplatná distribuce stanovená regionální právní úpravou dotčenou ve věci v původním řízení výhodu, ani podporu udělenou přímo výrobcům zelené elektřiny, neboť z bezplatnosti mají prospěch v první řadě dodavatelé, a tudíž v zásadě spotřebitel. Pouze nepřímou by bezplatný přístup k distribuční síti případně mohl být zdrojem podpory uvedených výrobců a v takovém případě by spadal do oblasti působnosti čl. 4 odst. 1 směrnice 2001/77.
- 62 Je však třeba v tomto kontextu rovněž zohlednit, což plyne z čl. 3 odst. 1 a 2 směrnice 2001/77, že vnitrostátní mechanismy podpory výrobců elektřiny uvedené v článku 4 směrnice 2001/77, které mají zejména přispívat k tomu, aby členské státy dosáhly směrných vnitrostátních cílů uložených na základě uvedeného článku 3, musí v zásadě vést k posílení vnitřní výroby zelené elektřiny (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. listopadu 2014, Green Network, C-66/13, EU:C:2014:2399, body 56 a 57 a citovaná judikatura).
- 63 Mimoto, jak plyne z čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/77, takové mechanismy musí v tomto ohledu, stejně jako všechna ostatní opatření přijatá členskými státy pro účely dosažení uvedených směrných vnitrostátních cílů, být přiměřená sledovanému cíli.
- 64 Mimoto je třeba připomenout, že z judikatury Soudního dvora plyne, že vnitrostátní režimy podpory výroby zelené elektřiny uvedené v článku 4 směrnice 2001/77 musí splňovat požadavky plynoucí z článků 28 a 30 ES (v tomto ohledu viz zejména rozsudek ze dne 11. září 2014, Essent Belgium, C-204/12 až C-208/12, EU:C:2014:2192).

- 65 Za těchto podmínek, zejména jelikož posouzení regionální právní úpravy dotčené ve věci v původním řízení s ohledem na uvedená ustanovení Smlouvy, o které nakonec v tomto rozsudku půjde, bude případně vyžadovat, aby uvedená právní úprava byla přezkoumána s ohledem na zásadu proporcionality již uvedenou v bodě 63 tohoto rozsudku, je třeba odložit přezkum požadavků, které by mohly z uvedené zásady plynout, na pozdější fázi přezkumu.
- 66 Zatřetí, pokud jde o ustanovení článku 7 směrnice 2001/77, které se týká různých otázek ohledně sítí, je třeba uvést, jednak že v rozporu s tím, co v tomto ohledu tvrdil Vlámský region a VREG ve svých vyjádřeních, odstavec 3 a odst. 6 druhý pododstavec uvedeného článku 7 nemohou odůvodnit opatření obsahující selektivní bezplatnost distribuce, jak stanoví regionální právní úprava dotčená ve věci v původním řízení.
- 67 Článek 7 odst. 3 uvedené směrnice se totiž nezabývá náklady distribuce, ale náklady spojenými s adaptačními technikami, jako je připojení do sítě a posílení sítí nezbytných k integraci nových výrobců zelené elektřiny. Odstavec 6 druhý pododstavec téhož článku 7 se omezuje na zohlednění, při stanovení nákladů na distribuci zelené elektřiny, omezení nákladů možná díky připojení do sítě zařízení používajících obnovitelné zdroje. Nebylo přitom ani prokázáno, ani tvrzeno, že to je předmětem regionální právní úpravy dotčené ve věci v původním řízení, která prostě a jasně stanoví bezplatnost distribuce zelené elektřiny s cílem podpořit rozmach její výroby.
- 68 Pokud jde o čl. 7 odst. 6 první pododstavec směrnice 2001/77, na který zejména odkazuje generální advokát v bodech 57, 62 a 74 stanoviska, je zajisté třeba uvést, že uvedené ustanovení stanoví, že členské státy zajistí, aby započtení poplatků za distribuci nediskriminovalo zelenou elektřinu.
- 69 Nicméně, ač není třeba určit, zda má být uvedené ustanovení, pokud jde o zákaz diskriminace vůči zelené elektřině, vykládáno v tom smyslu, že se týká rovněž rozdílů v zacházení mezi jednotlivými zelenými elektřinami, zejména v závislosti na jejich původu, je třeba uvést, že článek 16 směrnice 96/92 a čl. 20 odst. 1 směrnice 2003/54, o které následně jde, obsahují ustanovení specificky se zabývající přístupem dodavatelů k sítím za nediskriminačních podmínek, zejména ohledně tarifů. Přitom vzhledem k tomu, že použitelnost uvedených ustanovení v kontextu věci v původním řízení je v projednávané věci nesporná, postačí v projednávané věci zohlednit posledně uvedená ustanovení.

Ke směrnicím 96/92 a 2003/54

- 70 Protože spor v původním řízení se zabývá poplatky za distribuci uloženými společností Essent Belgium na základě toho, že jako dodavatel používá distribuční síť ve smyslu čl. 2 bodu 6 směrnice 96/92 a čl. 2 bod 5 směrnice 2003/54, o kterých dotčená osoba tvrdí, že jsou diskriminační, protože na rozdíl od dodavatelů uvádějících na trh zelenou elektřinu vyrobenou vnitrostátně ztratila výhody z režimu bezplatné distribuce zelené elektřiny zavedeného pro dodavatele regionální právní úpravou dotčenou ve věci v původním řízení, je rovněž třeba zohlednit – jak bylo uvedeno v bodech 47 až 49 tohoto rozsudku – určitá ustanovení uvedených směrnic.
- K článku 16 směrnice 96/92 a čl. 20 odst. 1 směrnice 2003/54, které se týkají nediskriminačního přístupu k distribučním sítím
- 71 Článek 20 odst. 1 směrnice 2003/54 zejména uvádí, že členské státy zajistí zavedení systému „pro přístup třetích osob k přenosové a distribuční soustavě na základě zveřejněných sazeb použitelných na oprávněné zákazníky“, přičemž takový systém musí být „před vstupem v platnost zveřejněn“ a „používaný objektivně a bez diskriminace mezi uživateli soustavy“.

- 72 V tomto ohledu Soudní dvůr k pojmu „přístup k soustavě“ ve smyslu uvedeného ustanovení uvedl, že přístupem k soustavě se rozumí právo využít elektrické soustavy, a nikoliv právo připojení odpovídající fyzickému spojení se soustavou (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. října 2008, Sabatauskas a další, C-239/07, EU:C:2008:551, bod 42).
- 73 Pojem „přístup“ souvisí s dodávkami elektřiny, včetně nákladů na službu. V tomto ohledu body 2, 6, 13, 15 a 17 odůvodnění směrnice 2003/54 zejména zdůrazňují, že uvedený přístup musí být dostupný za spravedlivou cenu a nediskriminační sazby, aby se zajistil účinný přístup na trh pro všechny hospodářské subjekty na trhu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. října 2008, Sabatauskas a další, C-239/07, EU:C:2008:551, bod 40).
- 74 Co se dále týče pojmu „třetí osoby“ ve smyslu téhož čl. 20 odst. 1 směrnice 2003/54, je třeba připomenout, že znění uvedeného ustanovení upřesňuje tento pojem tím, že používá rovněž pojem „uživatel soustavy“, který je definován v čl. 2 bodu 18 směrnice a zahrnuje fyzickou nebo právnickou osobu napájející přenosovou nebo distribuční soustavu nebo zásobovanou z některé z nich (viz rozsudek ze dne 9. října 2008, Sabatauskas a další, C-239/07, EU:C:2008:551, bod 44).
- 75 Mezi uvedenými uživateli jsou dodavatelé elektřiny, neboť Soudní dvůr zejména uvedl, že aby si oprávnění zákazníci, jak uvádí bod 4 odůvodnění směrnice 2003/54, mohli svobodně vybrat dodavatele, musí být dodavatelům umožněn přístup k distribučním soustavám, které dovedou elektřinu až k zákazníkům (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. října 2008, Sabatauskas a další, C-239/07, EU:C:2008:551, body 32, 33 a 43).
- 76 Konečně je třeba zdůraznit, že volný přístup třetích osob k přenosovým a distribučním soustavám, zavedený článkem 20 směrnice 2003/54, představuje jedno ze základních opatření, které musí členské státy zavést, aby mohl být dotvořen vnitřní trh s elektřinou (viz rozsudek ze dne 9. října 2008, Sabatauskas a další, C-239/07, EU:C:2008:551, bod 33 a citovaná judikatura).
- 77 Ke směrnici 96/92 je třeba připomenout, že – jak stanoví její článek 16 – pro organizaci přístupu do sítě mohou členské státy zvolit smluvní přístup do sítě nebo postupu jediného odběratele, podle článků 17 a 18 uvedené směrnice, přičemž oba postupy se musí řídit objektivními, průhlednými a nediskriminačními kritérii.
- 78 Uvedený článek 16 členským státům zakazuje organizovat přístup k distribuční soustavě diskriminačním způsobem, přičemž tento zákaz se obecně týká jakékoli diskriminace, včetně – zejména – případné diskriminace týkající se nákladů, které nese uživatel distribuční soustavy (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 14. dubna 2005, AEM a AEM Torino, C-128/03 a C-129/03, EU:C:2005:224, bod 59, jakož i ze dne 7. června 2005, VEMW a další, C-17/03, EU:C:2005:362, body 36, 45 a 46).
- 79 Stran otázky, zda regionální právní úprava, jako je úprava dotčená v původním řízení, představuje diskriminaci porušující článek 16 směrnice 96/92 a čl. 20 odst. 1 směrnice 2003/54, je třeba připomenout, že uvedená ustanovení, která vyžadují, aby činnost státu při provádění přístupu k síti nebyla diskriminační, jsou konkrétním vyjádřením obecné zásady rovnosti (ohledně článku 16 viz směrnice 96/92, rozsudek ze dne 7. června 2005, VEMW a další, C-17/03, EU:C:2005:362, bod 47 a citovaná judikatura).
- 80 Podle ustálené judikatury zákaz diskriminace vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno rozdílně, není-li taková rozdílnost objektivně odůvodněna (viz zejména rozsudek ze dne 7. června 2005, VEMW a další, C-17/03, EU:C:2005:362, bod 48).

- 81 V tomto ohledu je třeba připomenout, že rozdílné zacházení je odůvodněno, pokud je založeno na objektivním a důvodném kritériu, tj. pokud je v souladu s právně přípustným cílem sledovaným dotčenými právními předpisy a pokud je tato rozdílnost přiměřená cíli sledovanému dotčeným zacházením (viz zejména rozsudek ze dne 16. prosince 2008, Arcelor Atlantique a Lorraine a další, C-127/07, EU:C:2008:728, bod 47 a citovaná judikatura).
- 82 Ačkoli se v projednávané věci regionální právní úprava dotčená ve věci v původním řízení použije stejným způsobem na všechny dodavatele elektřiny, kteří mají přístup k distribuční soustavě nacházející se v dotčeném regionu, jsou uvedení dodavatelé osvobozeni od poplatků za distribuci jimi dodávané elektřiny pouze v případě zelené elektřiny dodávané přímo do uvedené sítě nebo do sítě nacházející se v členském státě, do něhož patří uvedený region, vede k rozdílnému zacházení s dodavateli elektřiny zejména v závislosti na původu zelené elektřiny, kterou uvedení dodavatelé uvádějí na trh, na což si stěžuje společnost Essent Belgium v rámci věci v původním řízení.
- 83 K případnému odůvodnění takového rozdílného zacházení je třeba bez dalšího uvést, že v rozporu s tím, co tvrdí Vlámský region a VREG, čl. 11 odst. 3 směrnice 96/92 či čl. 14 odst. 4 směrnice 2003/54, nelze pro takové odůvodnění použít. Uvedená ustanovení se totiž nezabývají přičtením nákladů na distribuci, ale pouze stanoví, že provozovatelům soustavy může členský stát uložit, aby při centrálním řízení výrobních zařízení upřednostňovali zejména zařízení vyrábějící zelenou elektřinu.
- 84 Není tedy pochyb o legitimitě cíle sledovaného regionální právní úpravou dotčenou ve věci v původním řízení, kterým je podpora výroby zelené elektřiny. V tomto ohledu je zejména třeba připomenout, že využívání obnovitelných zdrojů energie pro výrobu elektřiny, je užitečné k ochraně životního prostředí, neboť přispívá ke snížení emisí skleníkových plynů, jež jsou jedním z hlavních důvodů klimatických změn, k jejichž potírání se Evropská unie a její členské státy zavázaly (viz rozsudek ze dne 11. září 2014, Essent Belgium, C-204/12 až C-208/12, EU:C:2014:2192, bod 91 a citovaná judikatura).
- 85 Vyvstává tedy otázka, zda uvedený cíl může odůvodnit výše uvedené rozdílné zacházení, tedy v podstatě zda je založen na objektivním a rozumném kritériu přiměřeném sledovanému cíli.
- 86 Nicméně jednak s ohledem na četnost ustanovení unijního práva, a tudíž parametrů, ve vztahu k nimž musí být přezkoumána proporcionalita regionální právní úpravy dotčené ve věci v původním řízení, jak bylo uvedeno v bodě 65 tohoto rozsudku, a jednak s ohledem na potřebu v tomto rámci rovněž zohlednit další ustanovení směrnice 96/92 a směrnice 2003/54, je třeba odložit uvedený přezkum proporcionality na pozdější fázi přezkumu.
- Ke čl. 3 odst. 2 a 3 směrnice 96/92 a čl. 3 odst. 2 a 8 směrnice 2003/54, které se týkají povinností veřejné služby
- 87 Jak čl. 3 odst. 2 směrnice 96/92, tak čl. 3 odst. 2 směrnice 2003/54 umožňují členským státům uložit podnikům v odvětví elektřiny povinnosti veřejné služby týkající se zejména ochrany životního prostředí, včetně ochrany klimatu.
- 88 Jak přitom tvrdí Komise, zdá se to být případ regionální právní úpravy dotčené ve věci v původním řízení, neboť ukládá všem provozovatelům distribučních soustav nacházejících se ve Vlámském regionu povinnost bezplatně distribuovat zelenou elektřinu dodávanou přímo výrobcí do uvedených soustav nebo distribučních soustav nacházejících se v Belgii, a chtějí tak zvýhodnit výrobu zelené elektřiny.

- 89 Je však třeba v tomto ohledu rovněž zdůraznit, zaprvé že – jak plyne z ustanovení uvedených v bodě 87 tohoto rozsudku – povinnosti veřejné služby zavedené na jejich základě musí být nediskriminační. Článek 3 odst. 2 směrnice 2003/54 mimoto dodává, že uvedené povinnosti musí zaručovat rovnost přístupu pro elektroenergetické podniky Evropské unie k zákazníkům v jednotlivých členských státech.
- 90 Ačkoli se jeví, že všichni provozovatelé distribučních sítí podléhají regionální právní úpravě dotčené ve věci v původním řízení takovým způsobem, že mezi nimi nemůže být odhaleno žádné rozdílné zacházení, v bodě 82 tohoto rozsudku již bylo uvedeno, že uvedená právní úprava kromě toho osvobozuje dodavatele od poplatků za distribuci jimi dodávané elektřiny pouze v případě zelené elektřiny dodávané přímo do uvedené sítě nebo do sítě nacházející se v členském státě, do něhož patří uvedený region, a zachází tak rozdílně s dodavateli elektřiny zejména v závislosti na původu zelené elektřiny, kterou uvedení dodavatelé uvádějí na trh. Uvedený rozdíl v zacházení může zejména ovlivnit rovnost přístupu pro elektroenergetické podniky Evropské unie k zákazníkům v jednotlivých členských státech ve smyslu čl. 3 odst. 2 směrnice 2003/54.
- 91 Mimoto z čl. 3 odst. 8 směrnice 2003/54 plyne, že na rozdíl od režimu zavedeného směrnicí 96/92 ohledně jejího čl. 3 odst. 3 a článku 16 (v tomto ohledu viz rozsudek ze dne 7. června 2005, VEMW a další, C-17/03, EU:C:2005:362, bod 65) mohou členské státy neuplatnit ustanovení článku 20 směrnice 2003/54, který stanoví nediskriminační přístup třetích osob k přenosové a distribuční soustavě, pokud by jeho použití právně nebo fakticky bránilo plnění povinností uložených elektroenergetickým podnikům. Nicméně Soudní dvůr již rozhodl, že aby se mohly odchýlit od článku 20 směrnice 2003/54, musí členské státy zejména ověřit, zda by plnění povinností veřejné služby uložené provozovatelům soustavy nemohlo být uskutečňováno jinými prostředky, které nenarušují právo na přístup k soustavám, které představuje jedno z práv zakotvených ve směrnici 2003/54 (rozsudek ze dne 22. května 2008, citiworks, C-439/06, EU:C:2008:298, bod 60).
- 92 Zadruhé je rovněž třeba uvést, že povinnosti veřejné služby zavedené na základě směrnice 96/92 a směrnice 2003/54 musí být, jak plyne z čl. 3 odst. 2 každé z uvedených směrnic, vykládány při plném zohlednění relevantních ustanovení Smlouvy, mezi které patří nejen článek 90 Smlouvy o ES (nyní článek 86 ES), na který odkazuje čl. 3 odst. 2 každé z uvedených směrnic, ale rovněž články 30 Smlouvy o ES (nyní článek 28 ES) a článek 36 Smlouvy o ES (nyní po změně článek 30 ES), který zakotvuje volný pohyb zboží, jak plyne zejména z bodů 3, 15 a 19 odůvodnění směrnice 96/92.
- 93 O článku 86 ES již Soudní dvůr rozhodl, že ačkoli čl. 3 odst. 2 směrnice 2003/54, ve spojení s uvedeným ustanovením Smlouvy, umožňuje uložit podnikům pověřeným správou veřejné služby povinnosti týkající se zejména stanovení ceny dodávky elektřiny, vnitrostátní právní úprava ukládající takové povinnosti musí být způsobilá zaručit uskutečnění cíle, který sleduje, a za účelem splnění kritéria přiměřenosti nepřekračovat meze toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné, aby splnila kritérium proporcionality (viz rozsudek ze dne 21. prosince 2011, Enel Produzione, C-242/10, EU:C:2011:861, bod 55).
- 94 O přezkumu proporcionality regionálních opatření dotčených ve věci v původním řízení, bylo však již v bodech 65 a 86 tohoto rozsudku uvedeno, že s ohledem na různá ustanovení unijního práva, s ohledem na která musí být přezkum v projednávané věci proveden, musí být uvedený přezkum dočasně odložen.
- 95 Články 28 a 30 ES, které rovněž musí respektovat povinnosti veřejné služby zavedené na základě článků 3 odst. 2 směrnice 96/92 a směrnice 2003/54, jsou zkoumány následně.

K článkům 28 a 30 ES

- 96 Jak plyne z ustálené judikatury Soudního dvora, článek 28 ES zakazuje zavádět mezi členskými státy opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení dovozu, a vztahuje se tedy na jakékoli vnitrostátní opatření způsobilé narušit přímo, nebo nepřímo, skutečně, nebo potenciálně obchod uvnitř Společenství (viz zejména rozsudky ze dne 11. července 1974, Dassonville, 8/74, EU:C:1974:82, bod 5, ze dne 1. července 2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, bod 66, a ze dne 11. září 2014, Essent Belgium, C-204/12 až C-208/12, EU:C:2014:2192, bod 77).
- 97 Je přitom třeba konstatovat, že právní úprava, jako je regionální právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, je s to přinejmenším nepřímo a potenciálně bránit dovozu elektřiny, zejména zelené elektřiny pocházející z jiných členských států.
- 98 Taková právní úprava totiž, jelikož pobízí hospodářské subjekty, zejména dodavatele elektřiny, ke koupi zelené elektřiny vyrobené v dotčeném regionu, nebo v členském státě, do kterého uvedený region patří, musí být z důvodu hospodářské výhody plynoucí z bezplatnosti distribuce uvedené elektřiny, kvalifikována jako opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení podle článku 28 ES (obdobně viz rozsudek ze dne 5. června 1986, Komise v. Itálie, 103/84, EU:C:1986:229, body 2 a 24 a citovaná judikatura).
- 99 K tvrzení Vlámského regionu a VREG, podle kterého všechna případná omezení volného pohybu elektřiny mají v projednávané věci relativně omezený dosah, zejména proto, že v dotčené době bylo ve Vlámském regionu vyráběno ještě velmi málo zelené elektřiny, postačí připomenout, že i za předpokladu, že by tomu tak bylo, nic to nemění na skutečnosti, že vnitrostátní opatření se nemůže vyhnout zákazu stanovenému v článku 28 ES pouze proto, že omezení dovozu je velmi malého rozsahu a existují jiné možnosti odbytu dováženého zboží (viz zejména rozsudek ze dne 5. června 1986, Komise v. Itálie, 103/84, EU:C:1986:229, bod 18 a citovaná judikatura).
- 100 Mimoto z ustálené judikatury vyplývá, že vnitrostátní právní úprava, která představuje opatření s účinkem rovnocenným množstevním omezením, může být nicméně odůvodněna jedním z důvodů obecného zájmu uvedených v článku 30 ES nebo naléhavými důvody. V obou případech musí být vnitrostátní opatření v souladu se zásadou proporcionality způsobilé zaručit uskutečnění sledovaného cíle a nesmí překračovat meze toho, co je nezbytné k jeho dosažení (viz zejména rozsudek ze dne 1. července 2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, bod 76 a citovaná judikatura).
- 101 Vnitrostátní opatření, která mohou omezit obchod v rámci Společenství mohou být odůvodněna zejména naléhavými důvody týkajícími se ochrany životního prostředí, a zejména snahou podporovat využívání obnovitelných zdrojů energie pro výrobu elektřiny, které – jak již bylo připomenuto v bodě 84 tohoto rozsudku – je užitečné pro uvedenou ochranu, a mimo jiné rovněž slouží k ochraně zdraví a života osob a zvířat, jakož i ochraně rostlin, což jsou důvody obecného zájmu uvedené v článku 30 ES (v tomto smyslu viz zejména rozsudek ze dne 1. července 2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, body 77 až 80 a citovaná judikatura).
- 102 Za těchto podmínek zbývá ověřit, zda je regionální právní úprava, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, v souladu se zásadou proporcionality.

K zásadě proporcionality

- 103 Jak plyne z bodů 63, 85, 93 a 100 tohoto rozsudku, soulad regionální právní úpravy, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, s ustanoveními čl. 3 odst. 1 a článku 4 směrnice 2001/77, čl. 3 odst. 2 a článku 16 směrnice 96/92, čl. 3 odst. 2 a 8 a čl. 20 odst. 1 směrnice 2003/54, jakož i článků 28 a 30 ES, v projednávané věci závisí na tom, zda uvedená právní úprava splňuje požadavky plynoucí ze zásady proporcionality.

- 104 Jak bylo připomenuto v bodě 100 tohoto rozsudku, aby tomu tak bylo, je třeba, aby uvedená regionální právní úprava byla způsobilá zaručit uskutečnění sledovaného cíle, jehož legitimita již byla v projednávané věci konstatována v bodech 54, 84 a 101 tohoto rozsudku, tedy cíle podporovat zvýšení výroby zelené elektřiny, a aby byla k tomu účelu nezbytná.
- 105 V tomto ohledu je třeba především připomenout, že jak již Soudní dvůr uvedl, okolnost, že vnitrostátní režim podpory přímo zvýhodňuje spíše výrobu zelené elektřiny než samotnou spotřebu, lze konkrétně vysvětlit tím, že ekologický je pouze způsob výroby takové elektřiny a především tím, že environmentální cíle týkající se snížení emisí skleníkových plynů lze efektivně naplňovat především ve fázi výroby (viz rozsudek ze dne 11. září 2014, *Essent Belgium*, C-204/12 až C-208/12, EU:C:2014:2192, bod 98 a citovaná judikatura).
- 106 Rovněž je třeba zdůraznit, že jak bylo připomenuto v bodě 62 tohoto rozsudku, z výkladu čl. 3 odst. 1 a 2 a článku 4 směrnice 2001/77 plyne, že vnitrostátní systémy podpory výrobců elektřiny ve smyslu posledně uvedeného článku které mají zejména přispívat k tomu, aby členské státy splnily vnitrostátní směrné cíle uložené uvedenou směrnicí, mají v zásadě vést k posílení domácí výroby zelené elektřiny (viz rozsudek ze dne 26. listopadu 2014, *Green Network*, C-66/13, EU:C:2014:2399, bod 57 a citovaná judikatura).
- 107 Tato okolnost zejména ve spojení se skutečností, že unijní právo neharmonizovalo vnitrostátní režimy podpory zelené elektřiny, má za následek, že členské státy v zásadě mohou omezit působnost takových režimů na výrobu zelené elektřiny na svém území (obdobně ve vztahu ke směrnici 2009/28 viz rozsudek ze dne 1. července 2014, *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, body 94 a 97 až 99).
- 108 O schopnosti vnitrostátních režimů podpory výroby zelené elektřiny dosáhnout cíle zvýšit takovou výrobu, Soudní dvůr zejména rozhodl, že povinný výkup zelené elektřiny energie za minimální ceny přináší určitou hospodářskou výhodu výrobcům tohoto typu elektřiny, neboť jim bez rizika zaručuje zisky vyšší, než jakých by dosáhli, kdyby tato povinnost neexistovala (rozsudek ze dne 13. března 2001, *PreussenElektra*, C-379/98, EU:C:2001:160, bod 54).
- 109 Stejně tak k vnitrostátním režimům podpory používajícím mechanismus zvaný „zelené certifikáty“ Soudní dvůr poznamenal, že povinnost dodavatelů elektřiny splnit u výrobců zelené elektřiny určitou kvótu takových certifikátů má zejména uvedeným výrobcům zaručit poptávku po osvědčeních, jež jim byla vydána, a usnadnit tak prodej zelené elektřiny, kterou vyrábí za vyšší cenu, než je tržní cena klasické energie. Soudní dvůr v tomto ohledu zejména zdůraznil, že nelze pochybovat o účinnosti motivace zvýšit výrobu zelené elektřiny, kterou takový program obecně vyvolává u výrobců elektřiny, ani o vhodnosti takového programu k dosažení legitimního cíle, který je v daném případě sledován (viz rozsudek ze dne 11. září 2014, *Essent Belgium*, C-204/12 až C-208/12, EU:C:2014:2192, body 109 a 110 a citovaná judikatura).
- 110 Cílem takových režimů podpory zelené elektřiny – jejíž výrobní náklady jsou v porovnání s náklady na elektřinu vyrobenou z neobnovitelných zdrojů energie stále vysoké – je dlouhodobá podpora investic do nových zařízení prostřednictvím určitých záruk výrobcům, co se týče budoucího prodeje jimi vyrobené zelené elektřiny (viz rozsudek ze dne 1. července 2014, *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, bod 103).
- 111 V projednávané věci, ve které jde o režim bezplatné distribuce zelené elektřiny zavedený regionální právní úpravou dotčenou ve věci v původním řízení, je třeba bez dalšího uvést, že uvedený režim na rozdíl od režimů vnitrostátní podpory zelené elektřiny ve formě povinného výkupu nebo zelených certifikátů zmíněných v předchozích bodech tohoto rozsudku, nemá za cíl udělovat přímou podporu výrobcům zelené elektřiny.

- 112 Jak už bylo uvedeno v bodě 61 tohoto rozsudku, bezplatná distribuce zelené elektřiny představuje v první řadě finanční výhodu udělenou dodavateli uvedené elektřiny a může případně v závislosti zejména na ceně, kterou za svoji elektřinu fakturuje dodavatel spotřebiteli, přinést prospěch do jisté míry a nepřímo i spotřebiteli.
- 113 Naproti tomu takový podpůrný mechanismus nenabízí zejména žádnou jistotu ohledně skutečnosti, že hospodářská výhoda, kterou takto získají dodavatelé, má *in fine* přinášet účinnou a zásadní výhodu výrobcům zelené elektřiny, a zejména menším místním zařízením, o kterých Vlámský region tvrdí, že je chce podporovat, které nemají zároveň postavení výrobce a dodavatele.
- 114 Zisk uvedených výrobců zelené elektřiny vycházející z uvedené hospodářské výhody totiž bude záviset na různých nejistých událostech, které jsou vlastní trhům, jako například cena elektřiny na trhu, nabídka a poptávka, nebo silové vztahy existující mezi současnými provozovateli a mírou, do jaké jsou dodavatelé ochotni umožnit výrobcům prospěch z uvedené výhody.
- 115 Přitom s ohledem na nepřímou, nejistou a náhodnou povahu případné podpory, která by mohla plynout pro samotné výrobce zelené elektřiny z režimu bezplatné distribuce dotčeného ve věci v původním řízení, je třeba mít za to, že samotná schopnost uvedeného režimu dosáhnout legitimního cíle sledovaného v projednávané věci, kterým je účinná podpora provozovatelů při další výrobě zelené elektřiny bez ohledu na vyšší výrobní náklady s tím spojené, a tím přispívat k tomu, aby členské státy dosáhly směrných cílů výroby, které jsou jim v tomto ohledu uloženy na základě článku 3 směrnice 2001/77, není prokázána.
- 116 Z důvodu uvedené zcela nepřímé, nejisté a náhodné povahy, a tedy proto, že navíc existují jiné způsoby, jako například udělování zelených certifikátů, které mohou s jistotou a účinně přispět k dosažení cílů týkajících se zvýšení výroby zelené elektřiny, zejména bez narušení volného přístupu třetích osob k distribučním soustavám za nediskriminačních podmínek stanovených hlavně v čl. 20 odst. 1 směrnice 2003/54, jako jednoho ze zásadních patření k dosažení vytvoření vnitřního trhu s elektřinou, je třeba mít za to, že regionální právní úprava, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, nesplňuje požadavky plynoucí ze zásady proporcionality a že narušení, které způsobuje ve vztahu k volnému pohybu zboží nemůže v důsledku toho být odůvodněno uvedeným cílem.
- 117 S ohledem na výše uvedené je třeba mít za to, že vzhledem k tomu, že nesplňuje požadavky plynoucí ze zásady proporcionality, regionální právní úprava, jako je právní oprava dotčená ve věci v původním řízení, porušuje současně ustanovení článků 28 a 30 ES, jakož i čl. 3 odst. 2 a článku 16 směrnice 96/92, čl. 3 odst. 2 a 8 a čl. 20 odst. 1 směrnice 2003/54 a článků 3 a 4 směrnice 2001/77.

K článku 12 ES

- 118 S ohledem na konstatování v předchozím bodě tohoto rozsudku, z něhož plyne, že regionální právní oprava, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, porušuje zejména články 28 a 30 ES a vzhledem k neexistenci jakéhokoli vysvětlení důvodů, proč má za to, že uvedená právní úprava vede k diskriminaci na základě státní příslušnosti ve smyslu článku 12 ES, ze strany předkládajícího soudu, nepřísluší Soudnímu dvoru, aby se posledně uvedeným ustanovením v projednávané věci zabýval.
- 119 S ohledem na všechny předcházející úvahy je třeba na položené otázky odpovědět, že ustanovení článků 28 a 30 ES, ve spojení s čl. 3 odst. 2 a 8 a čl. 20 odst. 1 směrnice 2003/54, čl. 3 odst. 2 a 3 a článku 16 směrnice 96/92 a článků 3 a 4 směrnice 2001/77, musí být vykládány v tom smyslu, že brání právní úpravě, jako je regionální právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která ukládá režim bezplatné distribuce zelené elektřiny v distribučních sítích nacházejících se v dotčeném regionu a zároveň omezuje výhody uvedeného režimu, v jednom případě pouze na zelenou elektřinu

dodávanou přímo výrobními zařízeními do uvedených distribučních sítí a ve druhém případě pouze na zelenou elektřinu dodávanou přímo takovými zařízeními do distribučních sítí nacházejících se ve členském státě, do kterého patří uvedený region.

K nákladům řízení

- ¹²⁰ Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

Ustanovení článků 28 a 30 ES, jakož i čl. 3 odst. 2 a 8, a čl. 20 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/54/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 96/92/ES, ve spojení s čl. 3 odst. 2 a 3 a článku 16 směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/92/ES ze dne 19. prosince 1996 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a čl. 3 a 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/77/ES ze dne 27. září 2001 o podpoře elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie na vnitřním trhu s elektřinou, musí být vykládány v tom smyslu, že brání právní úpravě, jako je besluit van de Vlaamse regering inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen (vyhláška vlámské vlády o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie) ze dne 28. září 2001 a besluit van de Vlaamse regering inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen (vyhláška vlámské vlády o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie) ze dne 5. března 2004, která ukládá režim bezplatné distribuce zelené elektřiny v distribučních sítích nacházejících se v dotčeném regionu a zároveň omezuje výhody uvedeného režimu, v případě prvně uvedené vyhlášky, pouze na zelenou elektřinu dodávanou přímo výrobními zařízeními do uvedených distribučních sítí, a v případě posledně uvedené vyhlášky, pouze na zelenou elektřinu dodávanou přímo takovými zařízeními do distribučních sítí nacházejících se v členském státě, do kterého patří uvedený region.

Podpisy.